

Gamedriving in Zambia

In het artikel 'Killer Instinct' onderzoekt Discovery Magazine al wat de impact op de biodiversiteit zou zijn wanneer de grootste roofdieren ter wereld zouden uitsterven. In dit artikel reizen we zelf naar de nog ongerepte bush van Zambia om deze roofdieren in hun natuurlijke habitat in actie te zien. Op safari met Untamed Travelling.

● **Tekst en beeld Thijs Heslenfeld**

'Ssst,' zegt gids Charles opeens. Hij spitst zijn oren. 'Hoor je dat? De alarmkreet van impala's. Er zit daar iets.' Hij start de motor, stuurt onze Landrover voorzichtig langs de giraffe die ik aan het fotograferen was en koerst dan in rap tempo af op het geluid.

Tot twee minuten geleden verliep alles nog in weldadige rust. We bekeken een bloem, een mooi gekleurde ijsvogel, een kudde olifanten – van die dingen die je hier op elke safari tegenkomt. Maar nu is Charles opeens in een heel andere modus. Zijn jachtinstinct is wakker geworden; we betreden een totaal andere *league*. Op jacht met een verrekijker in plaats van een geweer. Een ogenblik later priemt hij zijn wijsvinger vooruit: 'Luipaarden!' En daar zijn ze dan. Op nog geen zestig meter voor ons

lopen twee luipaarden. Ze kijken even om, een ervan sjokt rustig het struikgewas in, maar de ander draait zich om en komt naar ons toe! Mijn ademhaling stokt. Het is de vijfde gamedrive van deze trip en tot nu toe mag ik bepaald niet klagen, want wat hebben we veel gezien. Honderden olifanten en nijlpaarden, giraffes, alle mogelijke impala's, hyena's, een bushbaby (nachtaapje) en fantastische vogels in alle soorten, maten en kleuren. Zelfs Afrikaanse wilde honden en een paar genetskatten. Maar Charles en ik weten allebei: een safari is niet compleet zonder *grote kat*. En nu hebben we hem gevonden. Het schitterende dier sjokt rustig langs de auto en keurt ons geen blik waardig. Hij wandelt een bosje in, vlijt zich tegen een boomstam aan en geeuwt ongegeneerd. Opgelucht adem ik uit. >>

Foto: Corbis

Livingstone

Zambia behoort tot de dunstbevolkte landen ter wereld. Op een oppervlakte zo groot als 15x Nederland wonen maar 15 miljoen mensen.

> Gamedriving

Ons Afrikaanse avontuur begon vijf dagen geleden na een rechtstreekse vlucht met KLM op het vliegveld van Lusaka en met een binnenlandse vlucht naar Livingstone. Het doel is om zelf te ervaren wat er in de bush van Zambia te beleven is. De beste manier hiervoor is gamedriving, dé activiteit op dit soort plekken: in een open Landrover of Landcruiser het park in, met een zeer ervaren gids en/of chauffeur. Uren achter elkaar, met verrekijker en camera bij de hand. Bij voorkeur 's ochtends heel vroeg of 's avonds tegen de schemering. Dan is het minder warm, het licht is mooier en de dieren zijn actiever.

Nijlpaarden zijn groot, log en gevaarlijk. Maar zolang je ze met rust laat, zijn het goedmoedige planteneters. Elke nacht gaat er een slordige 45 kilo gras in.

Maar eerst dus maar zorgen dat we in Livingstone komen. Vliegen in Zambia is een 'African experience'. Kleine vliegtuigjes, minuscule vliegveldjes. Een spinnende kat op de bagage-scan, waarvan de lopende band het nog doet, maar de scan volgens mij al lang niet meer. Alles gaat relaxed en met een glimlach en een praatje. We lopen ook nog de minister van Toerisme tegen het lijf: een rondborstige Afrikaanse in T-shirt met honkbalpetje.

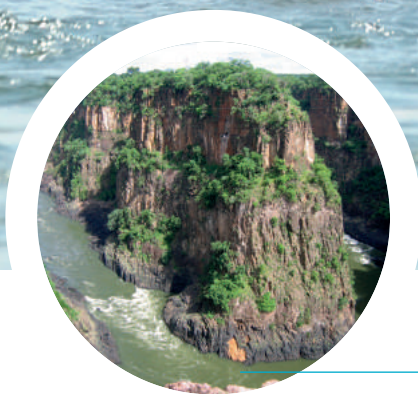
'In het donker loop je nooit zonder begeleiding van of naar je tent'

Livingstone - vernoemd naar de ontdekkingsreiziger - is de uitvalsbasis voor de wereldberoemde Victoria-watervallen en dé toeristische hotspot van Zambia. We verblijven er in Toka Leya, een prachtig tentenkamp aan de oevers van de Zambezi, gelegen op tien kilometer van de stad, middenin de natuur. Ruim opgezet, met grote verhoogde houten terrassen langs de rivier. Tien luxeuze 'tenten' met hemelbedden, airconditioning, binnen- en buitendouche en een prachtig terras met onvergetelijk uitzicht. Ruimte is nooit een issue op dit soort plekken, dus de burens zitten zo ver weg dat je ze niet eens kunt horen. In plaats daarvan zijn er altijd de geluiden van de bush. Krekels, de kabbelende rivier, een zwerm zebrevinken die voorbij fladdert, de roep van een onbekend zoogdier, het geneurie van een personeelslid dat een koele versnapering naar een van de gasten brengt.

Nooit alleen

Het aardige van dit soort plekken is dat het voelt alsof je een spannend avontuur in de bush beleeft, terwijl de werkelijkheid een stuk genuanceerder is. Het is hier ook voor kleine kinderen veilig. Al is er wel één belangrijke regel: in het donker loop je nooit zonder begeleiding van of naar je tent. Terwijl we van het uitstekende diner genieten, begeleid door

De naam Zambia komt van de Zambezi river. Zambezi komt van het lokale woord yambezi en betekent 'hart van allen'

soepele wijnen, zie ik in mijn ooghoeken regelmatig wollige beesten voorbij schuiven. In Afrika is er altijd leven, op de gekste plekken en op de meest onverwachte momenten. Een reusachtige kever raast snorrend

voorbij door de overdekte eetzaal en op de lamp boven ons zit een prachtig gecamoufleerde boomkikker ook aan het diner; in zijn geval een mixed-grill van motjes, vliegen, muggen en andere kleine insecten die op het licht afkomen.

Spektakel

Op het eerste gezicht is er qua wild-life niet zo veel te beleven in Livingstone. De rivier staat laag (het is het einde van de droge tijd) en het

landschap is dor en schroeïend heet. Maar als we in een bootje stappen om de rivier af te zakken, blijkt al gauw dat deze eerste indruk niet klopt. Langs de oevers scharrelen maraboes en schitterend gekleurde groene reigers. Bonte ijsvogels houden de wacht op uitstekende takken. Middenin de rivier ligt een groepje nijlpaarden loom voor zich uit te kijken; ze laten zich door ons niet afleiden.

En het wordt steeds beter. Wat is dat? Het lijkt wel een leeuw! In het struikgewas wandelt een grote bavian, en als we dichterbij komen ontdekken we er nog een stuk of tien. Iets verderop ligt een krokodil op de kant, de ogen waakzaam geopend maar verder een en al rust. We varen langzaam langs een kolonie felgroen gekleurde bijeneters, prachtige vogels die in een paar honderd tunnelnesten in de steile oever vertoeven. Dan de eerste olifant, en iets verderop zit een hele familie in bad. Wat een geweldig spektakel dit: goedmoedig duwen ze elkaar onder water, trompetterend rollen ze over elkaar heen. En van de toeristen die hier in bootjes langsrijen liggen op nog geen vijftig meter trekken ze zich eigenlijk helemaal niks aan. We blijven zeker een half uur liggen op deze plek, een glas droge witte wijn in de hand, een fototoestel in de andere. Een safari op het water heeft zo zijn voordelen!

De watervallen zelf zijn ook een belevens, maar toch maken ze op mij minder indruk dan de rivier stroomopwaarts. Misschien toch iets te georganiseerd, met wandelpaadjes, toegangshekken en souvenirverkopers. Nee, als je dit op een >>

'Van de toeristen die hier in bootjes langsrijen liggen op nog geen vijftig meter trekken ze zich eigenlijk helemaal niks aan'

› bijzondere manier wilt zien, kun je beter in een helikopter of met een *ultralight* (een lichtgewicht vliegtuigje) een kijkje nemen. Kost een paar centen, maar dan heb je ook wat.

Natuurlijke Viagra

De toeristen houden zich vrijwel altijd op in de resorts. Op de lokale markt van Livingstone kom ik dan ook geen enkele blanke tegen. De mensen zijn hier aardig, maar ook een tikje terughoudend. Wat doet die blanke hier? Die hoort toch op de souvenirmarkt te zijn? Zo voelt het een beetje. Het aanbod van produc-

ten vertelt een heleboel over het leven hier. Er zijn kraampjes met eindeloos veel soorten gedroogde vis. Maar ook bakken vol gedroogde rupsen, een lokale snack. Er is een vrouw die 'natuurlijke Viagra' verkoopt: potten vol pillen en poeders van onduidelijke komaf. Ik zie grote brokken klei uit Gabon, erg goed voor zwangere vrouwen vanwege het hoge ijzergehalte. En je kunt hier olie in minuscule hoeveelheden kopen, net genoeg om een maaltijd te bereiden. Hetzelfde geldt voor rijst en suiker. De mensen zijn zo arm dat ze vaak niet meer dan dat ineens kunnen betalen.

'Heel af en toe gebeurt het dat we een gast hebben die echt niet heeft berepen hoe het hier werkt'

Tissot T-Touch Expert

De nieuwe Touch-horloges van Tissot zijn echte wannahaves. Wij hadden een Touch Expert mee naar Afrika. Een cool horloge met allerlei handige functies die bereikbaar zijn via het unieke touchscreen, zoals thermometer, hoogtemeter en barometer. De leukste en handigste functie op dit soort locaties: het kompas. Met een tikje op het scherm veranderen de twee wijzers van het horloge in één kompaswijzer, die vervolgens elektrisch (en niet magnetisch) feilloos het noorden bepaalt. Een aandachtspuntje is de thermometer: die zit zo dicht op je huid dat de eigen lichaamstemperatuur de waarneming iets verstoort. Een groot pluspunt van dit horloge: hij is gemaakt van titanium, dus vederlicht. Dat voelt erg prettig, zeker in de tropen. 's Nachts in bed merk je niet eens dat je dit horloge draagt en het materiaal is makkelijk schoon te maken.

www.tissot.ch

Olifanten voor je tent

Vanuit Livingstone gaat het oostwaarts. Twee lokale vluchtjes brengen me naar Mfuwe, aan de rand van het wereldberoemde South Luangwa National Park. Hier vind je een reeks prima resorts net aan de grens van het park, zoals Track & Trail van de Nederlander Peter Geraerds. Sfeervolle tenten en houten huisjes in een mooie omgeving aan de rivier. Een medereiziger treft bij terugkeer van het diner een nijlpaard aan bij haar tent. Een half uur later krijgt ze een sms van haar buurvrouw: 'Er staan twee olifanten voor je tent!'. Zo gaat dat

hier - en we zitten nog niet eens in het park! Het is opvallend hoe weinig angst de dieren voor mensen hebben. Of het nu om vogels, olifanten of leeuwen gaat, ze lijken zich geen van allen iets aan te trekken van de auto's waarin het gamedriving plaatsvindt. Dat is niet alleen een gevolg van het feit dat hier weinig gestroopt wordt, de dieren zijn ook gewoon gewend aan mensen en auto's. 'Als je een paar honderd kilometer het park inrijdt, wordt dat wel anders,' weet een gids. Chic zonder stroom. En dat ervaar ik enkele dagen later in Bilimungwe, een afgelegen bushcamp op een uurtje of vier rijden vanaf de hoofdingang van het park. Een geweldige combinatie van chic en basic. De vier kamers helemaal in 'Out of Africa'-stijl. Binnen- en buitendouche, met uitzicht op een waterplaats waar elke dag olifanten komen. Maar het is ook eenvoudig. Stroom is er nauwelijks: geen generator, alleen zonnepanelen. Dus ook geen airconditioning. Als ik 's nachts in mijn enorme bed lig, voel ik een paar keer hoe kleine beesten over mij heen rennen. Geen idee wat het zijn.

Tijdens het diner schuiven manager James Duncan-Andersen (28) en gids Manda Chisanga (39) aan. Het gesprek gaat eigenlijk alleen maar over de natuur en de dieren. Niet omdat dat zo hoort, maar omdat zowel de gasten als de mensen die het kamp leiden daar een passie voor

hebben. 'Het gebeurt heel af en toe dat we een gast hebben die echt niet heeft begrepen hoe het hier werkt,' vertelt James, terwijl hij met een zaklampje een grote mot in zijn bierglas opspooert en de vrijheid teruggeeft. 'Het gekke is dat die mensen dan niet eens bang zijn voor de olifanten of de katten. Juist de insecten vinden ze het engst!' >>

'Het is opvallend hoe weinig angst de dieren voor mensen hebben'

De Afrikaanse olifant is reusachtig. Mannetjes wegen tot 6,5 ton ofwel vier Audi's A4

Untamed Travelling

Discovery ging voor dit avontuur op pad met Untamed Travelling, een maatwerkspecialist voor reizen naar Afrika, maar ook naar Latijns-Amerika en eilanden in de Indische Oceaan. Reizen met Untamed Travelling betekent voelen, proeven en ervaren!
untamedtravelling.com +31.487.54.03.67

Safari's

De safari werden georganiseerd door:
normancarrsafaris.com, bushcampcompany.com & wilderness-safaris.com

Reis

Sinds mei 2012 verzorgt KLM drie vluchten per week naar Lusaka, de hoofdstad van Zambia, met een Airbus A330-200. Een retourvlucht heb je al vanaf € 1.112,- klm.nl

› Walking safari

Dieren bekijken vanuit de auto kan al heel spannend zijn, maar het kan nog veel spannender: de walking safari. Gewoon wandelend door de bush, een ranger met een geweer voorop en een gids achteraan. Dat is andere koek dan in een grote Landrover. Dat deden ze hier in South Luangwa zestig jaar geleden al, voor het eerst. En wij doen het op onze laatste dag samen met Manda - een kei van een gids trouwens. De instructies zijn duidelijk: dicht bij elkaar blijven, altijd in een rijtje lopen en nooit wegrennen als er iets misgaat. Zo wandelen we anderhalf uur door de bush. Maar we komen alleen onschuldige impala's en een paar apen tegen. En dan blijkt ook maar weer dat we echte Hollanders zijn, niet gewend aan de serieuze gevaren van de echte

wildernis. De discipline is al gauw ver te zoeken: de een zit opeens geknield een bloemetje te fotograferen, de ander waaiert tien meter naar links om even in de schaduw te kunnen lopen. Gids Manda is zichtbaar opgelucht als hij het groepje weer keurig in de Landrover heeft zitten. Gauw op weg naar een open plek aan de rivier, want de zon is al bijna onder. Tijd voor de sundowner! Want we zijn natuurlijk enorm stoere bikkels en zo, maar een gin-tonic gaat er nu wel in hoor. Met wat lekkere borrelhapjes. En natuurlijk een fenomenaal uitzicht... ●

'En dan blijkt maar weer dat we echte Hollanders zijn, niet gewend aan de serieuze gevaren van de wildernis'

Het South Luangwa National Park heeft de hoogste concentratie luipaarden van heel Afrika

